

OULUN YLIOPISTO
UNIVERSITY of OULU

OPETUS- JA TUTKIMUSHENKILÖSTÖN VIRKARAKENNE

Hyväksytty Oulun yliopiston
hallituksen kokouksessa 3.10.2007

HENKILÖSTÖPALVELUT

Pentti Kaiteran katu 1
PL 8000
90014 OULUN YLIOPISTO

Puh. (08) 553 1011
Faksi: (08) 554 4551
www.oulu.fi/yliopisto

OPETUS- JA TUTKIMUSHENKILÖSTÖN VIRKARAKENNE

I. Työryhmän toimeksianto ja kokoontumien

Rehtori asetti 30.8.2006 työryhmän selvittämään opetus- ja tutkimushenkilöstön virkarakenteen kehittämistarpeita Oulun yliopistossa. Työryhmän tehtävänä oli tehdä ehdotukset virkarakenteen kehittämiseksi sekä asiaa koskeviin ohjeisiin ja periaatteisiin tarvittavista muutoksista. Työryhmän työn pohjaksi määriteltiin edellisessä työryhmässä aloitettu kehittämistyö sekä valtakunnalliset asiassa tehdyt selvitykset. Työryhmään nimettiin

vararehtori	Rauli Svento, puheenjohtaja
hallintojohtaja	Hannu Pietilä
professori	Maija Fredrikson
lehtori	Gordon Roberts
laboratoriopäällikkö	Pirkko Viitala
hallintopäällikkö	Pertti Tikkanen
henkilöstöpäällikkö	Liisa Rossi, sihteeri

Työryhmän ensimmäinen määräaika päättyi 31.12.2006. Työryhmä kokoontui tällöin 5 kertaa.

Työryhmän esitystä on käsitelty yliopiston hallituksessa 9.5.2007 keskusteluasiana. Työryhmän kokoonpanoa täydennettiin sen jälkeen teknillisen tiedekunnan ja opiskelijoiden edustajilla. Teknillisen tiedekunnan edustajaksi nimettiin lehtori Jukka Hiltunen ja opiskelijoiden edustajaksi fil. yo. Suvi Eriksson.

Työryhmä on kokoontunut täydennetyllä kokoonpanolla 3 kertaa ja tarkentanut esitystä hallituskäsittelyssä sovitulla tavalla.

2. Työryhmän työn tavoite

Työryhmän työn tavoitteena on luoda sellainen virkarakennemalli, joka tukee yliopistouralla etenemistä sekä tavoitteellista siirtymistä yliopistouran vaiheesta toiseen. Virkarakenteen on osaltaan pystyttävä lisäämään yliopistouran houkuttelevuutta sekä takaamaan opetuksen ja tutkimuksen laatu. Tavoitteena on, että kaikki muut kuin jatkokoulutusvaiheen opetus- ja tutkimusvirat täytetään tulevaisuudessa tohtorin tutkinnon suorittaneilla.

Yhtenäinen nimikkeistö tuo opetus- ja tutkimustehtäviin selkeyttä. Nimikkeistön tulee olla myös kansainvälisesti vertailukelpoinen.

3. Virkarakenteen kehittämistyö yliopistoissa ja opetusministeriössä

Työryhmä on perehtynyt työnsä pohjaksi vuosina 2002 - 2003 toimineen yliopiston virkarakennetyöryhmän työhön. Silloisen työryhmän työ keskeytyi syksyllä 2003 valmistauduttaessa uuteen palkkausjärjestelmään. Tämän jälkeen on rehtorien neuvoston työryhmä tehnyt esityksensä opetus- ja tutkimushenkilöstön virkarakenteesta (http://www.ctors-council.helsinki.fi/lausunnot_ ja_kannanotot/sekalaiset_%20eri%20aiheet/204_yliopistot_virkarakenneesitys_rn_141204tiedote.pdf).

Lisäksi opetusministeriön tutkijauratyöryhmä on antanut keväällä 2006 loppuraporttinsa (http://www.minedu.fi/OPM/Tiedotteet/2006/5/tyoryhma_tutkijoille_neliportainen_ uramalli?lang=fi). Raportin pohjalta opetusministeriö on julkaissut toimenpideohjelman tutkijakoulutuksen ja tutkijanuran kehittämiseksi vuosille 2009 - 2011. Lisäksi ministeriö on asettanut työryhmän ohjaamaan ja arvioimaan neliportaisen tutkijaurajärjestelmän valmistelua ja toteuttamista. Helsingin yliopisto on antanut joulukuussa 2006 oman ohjeensa neliportaisesta opetus- ja tutkimushenkilöstön virkarakenteesta.

Edellisten raporttien lisäksi työryhmä on perehtynyt uuden palkkausjärjestelmän opetus- ja tutkimushenkilöstön vaativuusmäärittelyihin ja niiden soveltamiseen, virkarakennetta ja virkojen täyttöä koskevaan lainsäädäntöön sekä jossain määrin myös kansainväliseen virkarakenteeseen.

4. Ehdotus virkarakenteen kehittämisestä Oulun yliopistossa

Työryhmä on päättänyt tehdyn selvitystyön pohjalta esittämään Oulun yliopiston opetus- ja tutkimushenkilöstön virkarakenteen kehittämisessä lähtökohdaksi tutkijanuratyöryhmän esittämää neliportaista virkarakennemallia, joka perustuu tohtorikoulutettavan, tutkijatohtorin, yliopistotutkijan ja professorin virkanimikkeisiin. Näiden lisäksi esitetään käyttöön otettaviksi yliopisto-opettajan, yliopistonlehtorin ja klinisen opettajan virkanimikkeet.

Palvelussuhteessa olevan, perustutkinnon suorittaneen, jatko-opiskelijan kohdalla esitetään käytettäväksi **tohtorikoulutettavan**¹ (Doctoral Student) nimikettä. Tämä nimike tulee käyttöön myös tutkijakouluissa. Nimikettä on tarkoitus käyttää rahoituslähteestä riippumatta. Tohtorikoulutettavat nimitetään määrääjäksi, pääsääntöisesti yhdeksi nelivuotiskaudeksi. Jos tehtävä on opetuspainotteinen, määrääjän pituus voi olla maksimissaan kuusi vuotta. Tällöinkin tehtäväkokonaisuuteen tulee

---

¹ Ongelmaksi tohtorikoulutettavan nimikkeen kohdalla koetaan mahdollinen työvoimaviranomaisten jatko-opiskelijoiden työttömyysturvaa koskeva tulkinta, jonka perusteella he ovat voineet jäädä työttömyysturvan ulkopuolelle. Tehtävälle tulisi löytyä valtakunnallisesti hyväksyttävä nimike. Työryhmä esittää, että yliopisto muuttaa tarvittaessa nimikettä mahdollisen uuden valtakunnallisen linjauksen mukaiseksi.

sisällyttää neljän vuoden tohtorikoulutusjakso. Kauden kokonaispituutta määriteltäessä tulee huomioida myös äitiys- tai perhevapaista ja sairaudesta johtuvat poissaolot yliopiston henkilöstöpoliittisten linjausten mukaisesti.

Yliopiston yksiköissä tulee olemaan sellaisia opetuspainotteisia tehtäviä, joissa ei voida edellyttää tohtorin tutkintoa. Näissä tapauksissa nimikkeeksi esitetään **yliopisto-opettajan** (University Teacher) nimikettä. Tällöin edellytetään ylemmän korkeakoulututkinnon suorittamista. Yliopisto-opettajan viran pysyvä täyttö edellyttää myös hyvää opetus-taitoa, laajaa perehtymistä ja syvällistä alan osaamista.

Tohtorikoulutusvaiheen jälkeen juuri (3 – 5 v) väitelleen tutkijanuralle siirtyneen henkilön nimikkeenä esitetään käytettäväksi **tutkijatohtorin** (Postdoctoral Research Fellow) nimikettä. Nimikettä voidaan käyttää rahoituslähteestä riippumatta. Tutkijatohtorin tehtävä on määräaikainen ja vaiheen pituus on enintään viisi vuotta.

Varttuneiden tutkijoiden ja opettajien kohdalla esitetään käytettäväksi **yliopistotutkijan, yliopistonlehtorin ja kliinisen opettajan** nimikkeitä. **Yliopistotutkijan** (Senior Research Fellow) vakanssille on senioritutkijana mahdollista päästä ulkopuolisen arvioinnin perusteella tutkijatohtorikauden jälkeen. **Yliopistonlehtorin** (Lecturer) ja **kliinisen opettajan** (Clinical Instructor) pätevyysvaatimuksena on tohtorin tutkinto ja opetusportfoliolla todennetut opetusansiot.

Yliopistotutkijan virkoihin nimitetään viiden vuoden määräajaksi. Virkoja voidaan myös vakinaistaa. Yliopistonlehtorin ja yliopisto-opettajan virat ovat pääsääntöisesti pysyviä. Kliinisen opettajan virat voivat olla joko määräaikaisia (5 vuotta) tai pysyviä.

Professorin (Professor) nimikkeen rinnalla voidaan käyttää **tutkimusprofessorin** (Research Professor) nimikettä. Lähtökohtana molemmille tämän tason nimikkeille on kyseisellä alalla todettu professorin kelpoisuus. Tutkimusprofessorin nimikettä käytetään lähinnä yliopiston erillis- tai alueyksiköissä tutkimuspainotteisissa tehtävissä, joihin ei tyypillisesti sisälly perusopetusta.

Työryhmä katsoo, että nimikkeeltä toiselle tapahtuva siirtyminen, virkoihin liittyvä vakinaistaminen ja kausien lukumäärän määrittely tulee olla mahdollisimman joustavaa huomioiden lainsäädäntö, henkilön pätevytyminen, tehtävässä menestyminen sekä yksikköjen tarpeet, tehtävät ja taloudellinen tilanne. Lähtökohtana tulee edelleen olla yliopistossa noudatettu periaate, että kaikissa tehtävissä sekä opetetaan että tutkitaan.

Virkarakennekaavio liitteenä.

5. Muut nimikkeet

Edellä esitettyjen opetus- ja tutkimusnimikkeiden lisäksi esitetään, että yliopistossa otetaan yhtenäisesti käyttöön muina näissä tehtävissä käytettävänä nimikkeinä projektitutkijan sekä opetus- ja tutkimusavustajan tehtävät.

Ylemmän korkeakoulututkinnon suorittanut henkilö, joka työskentelee tutkimusprojektissa ilman että työ ensisijaisesti liittyy jatko-opintojen suorittamiseen, palkataan **projektitutkijan** (Project Research Fellow) nimikkeellä. Projektitutkija kuuluu muun henkilöstön palkkausjärjestelmän piiriin.

Ylempää korkeakoulututkintoa suorittamattomat tutkimusta tai opetusta avustavat opiskelijat voidaan palkata **tutkimusavustajan** (Research Assistant) tai **opetusavustajan** (Teaching Assistant) nimikkeille. Näitä nimikkeitä käytetään vain niillä tutkintoa suorittavilla opiskelijoilla, jotka kuuluvat opetus- ja tutkimuspuolen arviointijärjestelmän piiriin ja joiden työskentely liittyy omien opintojen loppuun saattamiseen.

Tutkimusavustajan nimikettä käytetään tutkimustyössä ja opetusavustajan nimikettä käytetään esimerkiksi tehtävissä, joihin kuuluu muiden opiskelijoiden ohjausta opetukseen liittyvässä käytännön harjoittelutyössä.

6. Siirtymävaihe

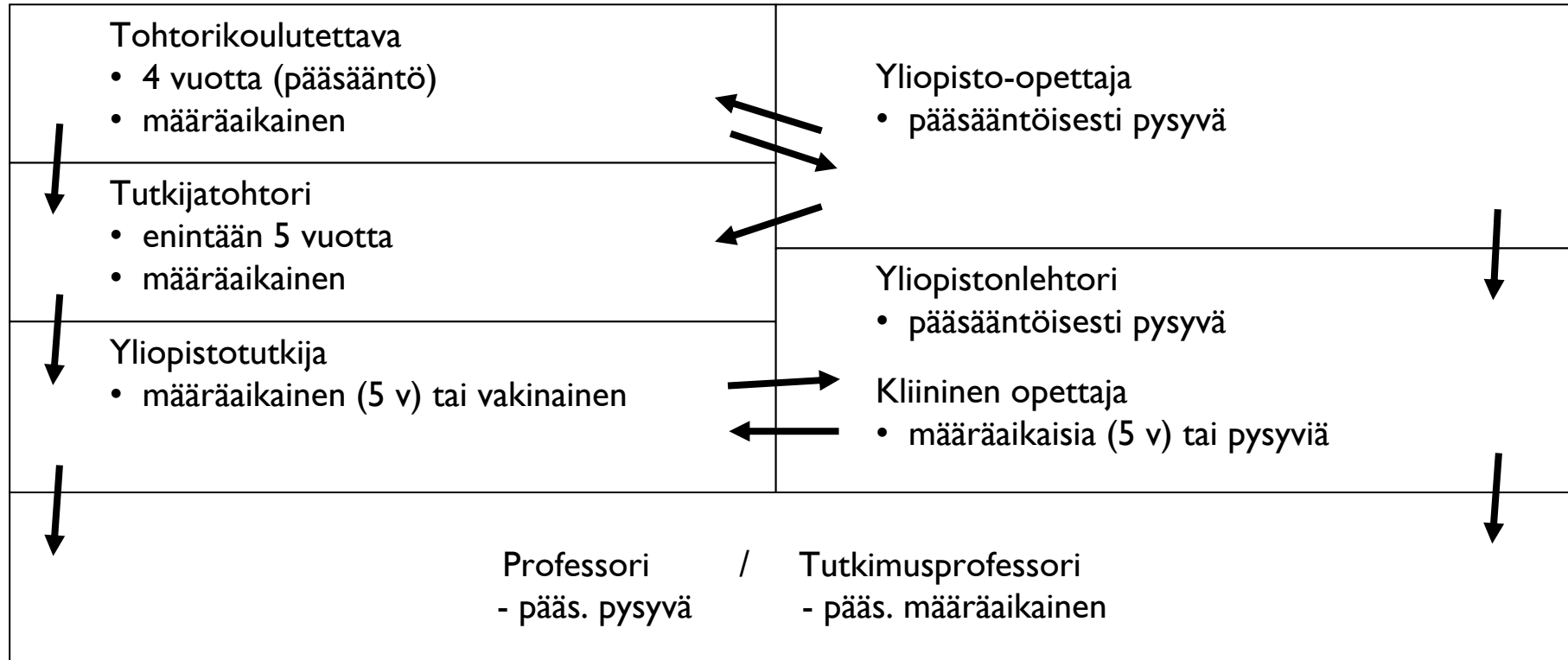
Ehdotettuun virkarakenteeseen esitetään siirryttäväksi suunnitelmallisesti 1.1.2008 alkaen tiedekuntien ja yksiköiden henkilöstösuunnitelmiin sisällytetyn vaiheistuksen mukaisesti. Siirtyminen uuteen nimikkeeseen edellyttää aina viran kelpoisuusehtojen täyttymistä ja mahdollista tehtävämuutoksen tarvetta ao. yksikössä. Myös upj-arviointiryhmä voi työssään ehdottaa ao. yksikölle nimikkeen muuttamista. Virkanimikkeen muutokseen tarvitaan ao. henkilön suostumus. Mikäli tehtävän kelpoisuusehdot eivät täyty, säilytetään entinen virkanimike. Siirtymävaiheessa käytetään edelleen lehtorin, assistentin ja päätoimisen tuntiopettajan nimikkeitä.

Henkilöstösuunnitelmissa arvioidaan avoimiksi tulevien tehtävien käyttö ja muutokset uuden virkarakennemallin mukaisesti. Tarvittavat muutokset hoidetaan virkajärjestelyillä.

Siirtymistä uuteen virkarakennemalliin tulee seurata vähintään 3-vuotiskausittain. Yliopiston tulee lisäksi seurata valtakunnallisen tutkijauran seurantaryhmän työtä ja reagoitava sen esityksiin. Tulevat yliopistolain muutokset mahdollistanevat nykyistä joustavammin esitetyn virkarakennemallin toteuttamista.

OPETUS- JA TUTKIMUSHENKILÖSTÖN VIRKARAKENNE

EHDOTUS

Lisäksi

- tutkimusavustaja
- opetusavustaja
- projektitutkija

Siirtymävaiheessa

- päätoiminen tuntiopettaja
- lehtori
- assistentti